

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060305

DOM
2016-01-20
Stockholm

Mål nr
F 5912-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, beslut 2015-06-03 i mål
F 3614-14, se bilaga A

KLAGANDE

1. K B

2. S B

Ombud: K B

MOTPART

Brunna vatten samfällighetsförening ga:l

SAKEN

Avvisning

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens beslut och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning såvitt avser

- K Bs och S Bs talan om klander av föreningsstämmans beslut den 27 maj 2014 om att godkänna utgifts- och inkomststaten samt debiteringslängden och
- K Bs talan om klander av föreningsstämmans beslut den 27 maj 2014 att inte bevilja K B ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2013.

2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet i övrigt.

Dok.Id 1248237

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Genom ansökan om stämning väckte K B och S B, såsom ägare av fastigheten X i Hallstahammars kommun, talan om klander enligt lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter, SFL, mot Brunna vatten samfällighetsförening ga:1 (samfällighetsföreningen). Talan avsåg klander av vissa stämmobeslut fattade vid föreningsstämman den 27 maj 2014. Efter det att stämning utfärdats såldes fastigheten X på exekutiv auktion. Därefter avvisade mark- och miljödomstolen K Bs och S Bs talan och tillerkände samfällighetsföreningen ersättning för rättegångskostnad.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

K B och **S B** har yrkat att mark- och miljödomstolens beslut ska upphävas och att målet ska återförvisas till mark- och miljödomstolen för förnyad handläggning. De har även yrkat att de ska befrias från betalningsskyldighet för rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen. För det fall Mark- och miljööverdomstolen fastställer mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut yrkas att beslutet om rättegångskostnader ändras på så sätt att parternas kostnader kvittas fullt ut.

Samfällighetsföreningen har överlåtit åt Mark- och miljööverdomstolen att bedöma om talan ska avvisas eller inte. Samfällighetsföreningen har bestritt K Bs och S Bs yrkande om att befrias från betalningsskyldigheten för rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen.

UTVECKLING AV TALAN

K B och **S B** har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Klandertalan mot samfällighetsföreningen har väckts och förts i behörig ordning. Det krav som klandertalan avser har inte eftergivits utan kvarstår utan förändring. Det är en

grundläggande rättighet för en medlem i en samfällighetsförening att kunna väcka och föra talan om beslut som har stor ekonomisk betydelse för medlemmen. Det saknas stöd för den analoga tillämpning av lagen om ekonomiska föreningar som mark- och miljödomstolen gjort och laga grund för avvisning. De klandrade stämmobesluten har ekonomisk verkan mot dem även efter en överlåtelse av fastigheten. Det är otillbörligt att motparten får fullfölja indrivning av uttaxerade medel utan att de med tillämpning av påbörjade rättsmedel får fullfölja klandertalan mot stämmobesluten. Vidare tillgodoser avvisningsbeslutet otillbörligt motpartens intressen på klagandens bekostnad vilket innebär jäv.

Beträffande yrkandet om rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen har K B och S B anfört i huvudsak följande. Samfällighetsföreningen har återkallat sitt yrkande om avvisning och ska därför ses som tappande part. Vidare är det yrkade beloppet oskäligt högt och föreningen kan inte anses ha haft de kostnader som görs gällande. Det har inte varit påkallat för föreningen att lägga ner tid på målet i sak eftersom föreningen åberopat att fastigheten sålts och att det skulle utgöra skäl för avvisning. Vid talans väckande har de inte känt till att fastigheten skulle säljas vilket utgör skäl för kvittning.

Samfällighetsföreningen har anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan. Det är svårt att se vilka beaktansvärda skäl K B och S B har för att få klandertalan prövad. Samtliga personval som är klandrade är överspelade då nya val har gjorts. Frågan om ansvarsfrihet är att se som en förtroendefråga som knappast kan ändras av domstol. I frågor som rör föreningens ekonomi torde nya ägare överta förra ägarens rättigheter och skyldigheter.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

K B och S B har genom sin klandertalan angripit ett antal beslut fattade vid föreningsstämman den 27 maj 2014. Såsom de utformat sin talan väcktes den i deras egenskap av ägare av en delägarfastighet. Fastigheten har under handläggningen i mark- och miljödomstolen sålts på exekutiv auktion. K B

och S B är således inte längre delägare i samfällighetsföreningen och därmed inte heller medlemmar i samfälligheten, se 1 § andra stycket och 17 § SFL.

När en delägarfastighet övergår till ny ägare upphör normalt de till medlemskapet hörande rättigheterna och skyldigheterna. En tidigare medlem kan därför inte anses ha ett berättigat intresse av att få sin klandertalan prövad och det är därför en rimlig utgångspunkt att rätten att föra talan upphör i och med att medlemskapet upphör. Det kan dock förekomma att beslut fattade vid en föreningsstämma medför rättigheter eller skyldigheter grundade på medlemskapet vilka kvarstår även efter det att medlemskapet upphör. För sådana beslut bör enligt Mark- och miljööverdomstolens mening en klanderrätt kvarstå även efter det att ett medlemskap upphör.

K B och S B har klandrat besluten om val av styrelseledamot och revisor, 10 och 11 §§ i protokoll från föreningsstämman, mark- och miljödomstolens aktbilaga 12. Dessa beslut kan inte anses medföra någon rättighet eller skyldighet på så sätt att en tidigare medlem ska få besluten prövade. Det var därför rätt av mark- och miljödomstolen att avvisa deras klandertalan i denna del.

K B och S B har även klandrat föreningsstämmans beslut att godkänna utgifts- och inkomststaten samt debiteringslängden, § 9 i protokollet från föreningsstämman. Till stöd för sin talan har de bl.a. anført att det inte finns behov av att ta ut de belopp som ligger till grund för debiteringen.

Om en samfällighetsförenings medelsbehov inte täcks på annat sätt ska bidrag i pengar uttaxeras. Om det inte föreskrivs annat i samfällighetsföreningens stadgar, uttaxeras medlemmarnas bidrag genom att styrelsen upprättar och på föreningsstämma lägger fram en debiteringslängd. I debiteringslängden anges det belopp som uttaxeras, vad som belöper på varje medlem och när betalning ska ske, se 40-42 §§ SFL. Debiterat och förfallet belopp enligt en debiteringslängd får i enlighet med 46 § andra stycket SFL uttas enligt bestämmelserna i utsökningsbalken om fordran för vilken betalningsskyldigheten har ålagts genom en dom som äger laga kraft. Ansvaret för att betala ett belopp som påförts en delägare genom en debiteringslängd övergår under vissa angivna förutsättningar i 44 § SFL på en ny ägare efter det att delägarfastigheten

har sålts. Av samma bestämmelse följer däremot att betalningsansvaret inte övergår till ny ägare då fastigheten säljs på exekutiv auktion. Den som förvärvat fastigheten på exekutiv auktion har fritagits från ansvar, se prop. 1973:160 s. 434.

Av detta följer att K B och S B har en skyldighet att betala det belopp som fastställts enligt debiteringslängden. K B och S B får därför anses ha ett berättigat intresse av att få frågan om rättelse av längden prövad i den ordning som följer av 46 § första stycket SFL. Mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut ska därför undanröjas i den delen och målet visas åter för förnyad handläggning.

S B och K B har även klandrat föreningsstämmans beslut om att bevilja delar av styrelsen ansvarsfrihet samt beslutet om att inte bevilja K B ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2013.

Ett beslut om att inte bevilja en styrelseledamot ansvarsfrihet innebär att föreningen kan väcka talan om skadestånd, se 54 § SFL. Av protokollet från föreningsstämman framgår att K B valdes till styrelseledamot år 2013 på tre år. Att han, i egenskap av styrelseledamot, inte beviljats ansvarsfrihet får anses beröra honom på ett sådant sätt att han har rätt att klandra beslutet om att inte beviljas ansvarsfrihet. Mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut ska därför undanröjas även i den delen men endast såvitt avser avvisning av K Bs talan om klander av föreningsstämmans beslut om att inte bevilja honom ansvarsfrihet. I den delen ska målet återförvisas för förnyad handläggning.

Vad gäller föreningsstämmans beslut om att bevilja övriga styrelseledamöter ansvarsfrihet är inte detta ett beslut som berör K Bs och S Bs rättigheter eller skyldigheter på ett sådant sätt att de ska ha rätt att klandra detta efter det att deras medlemskap i föreningen upphört. Det var därför riktigt av mark- och miljödomstolen att avvisa deras klandertalan beträffande föreningsstämmans beslut om att bevilja ansvarsfrihet för styrelseledamöterna C S och S B.

Vad K B och S B anfört om jäv mot hanteringen i mark- och miljödomstolen föranleder ingen annan bedömning.

Sammanfattningsvis ska mark- och miljödomstolens beslut undanröjas och målet återförvisas för förnyad handläggning såvitt avser K Bs och S Bs talan om klander av föreningsstämmans beslut den 27 maj 2014 om att godkänna utgifts- och inkomststaten samt debiteringslängden (§ 9 i protokollet) och K Bs talan om klander av föreningsstämmans beslut samma dag att inte bevilja honom ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2013 (del av beslutet i § 7 i protokollet). I övriga delar ska överklagandet avslås.

Enligt Mark- och miljööverdomstolen utgör de delar av talan som nu återförvisas en betydande del av den ursprungliga talan. Rättegångskostnaderna i Mark- och miljööverdomstolen och i mark- och miljödomstolen ska därför i enlighet med 18 kap. 15 § tredje stycket rättegångsbalken prövas efter det att målet återupptas i mark- och miljödomstolen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2016-02-17

I avgörandet har deltagit hovrättspresidenten Fredrik Wersäll, hovrättsrådet Roger Wikström, tekniska rådet Cecilia Undén och hovrättsrådet Eywor Helmenius, referent.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Kristina Dreijer.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2015-06-03
Handläggning i
parternas utelager

Aktbilaga 73
Mål nr F 3614-14

RÄTTEN

Rådsmannen Magnus Hjort och tekniska rådet Björn Hedlund

PROTOKOLLFÖRARE

Magnus Hjort

KÄRANDE

1. K B

2. S B

Ombud: K B

SVARANDE

Brunna vatten samfällighetsförening ga:1

SAKEN

Klandertalan

Fråga har uppkommit om avvisning av käromålet på grund av att delägarfastigheten X sålts vid exekutiv auktion. Av handlingar som inhämtats från Kronofogdemyndigheten i Västerås har framgått att auktion hållits den 20 november 2014 och att inroparen vid fördelningssammanträde den 18 december 2014 betalat hela köpeskillingen, varvid kronofogdemyndigheten förklarat fastigheten såld till denne. Auktionen har vunnit laga kraft.

Brunna vatten samfällighetsförening ga:1 har i händelse av avvisning yrkat ersättning för rättegångskostnad med 4 200 kr.

Efter genomgång av handlingarna meddelar domstolen följande

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BESLUT

Sedan K B och S B förelagts att komplettera stämningsansökan med bl.a. ett bestämt yrkande och en utförlig redogörelse för de omständigheter som åberopas till grund för yrkandet har de gett in en komplettering (aktbil. 18). Av de yrkanden och grunder som redovisats i denna komplettering framgår inte annat än att den av K B och S B väckta talan utgör en klandertalan enligt 53 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter. En sådan talan får, såvitt nu är aktuellt, föras av medlem i samfällighetsföreningen. Av förarbetena till bestämmelsen (prop. 1973:160 s. 442) framgår att den utarbetats efter förebild av motsvarande regel i då gällande lag om ekonomiska föreningar. Av kommentaren (Zeteo) till 7 kap. 17 § nu gällande lag (1987:667) om ekonomiska föreningar framgår att en medlem som avser att föra en klandertalan måste vara medlem då han väcker talan och så länge han för talan. Det saknas skäl att i detta avseende tillämpa lagen om förvaltning av samfälligheter annorlunda än lagen om ekonomiska föreningar.

Enligt 17 § lagen om förvaltning av samfälligheter utgörs medlemmarna i en samfällighetsförening av delägarna i samfällighet. Enligt 1 § andra stycket nämnda lag förstås med delägarfastighet fastighet som har del i samfällighet och med delägare ägaren av delägarfastighet. Enligt 4 kap. 11 § första stycket fastighetsbildningslagen (1970:988) anses den som har lagfart på fastigheten som ägare, om det inte visas att fastigheten tillhör annan.

I och med att den delägarfastighet som K B och S B tidigare ägde sålts vid exekutiv auktion kan de inte längre anses vara delägare i samfälligheten och således inte heller medlemmar i samfällighetsföreningen. De saknar alltså rätt att föra den i målet väckta klandertalan. Mark- och miljödomstolen avvisar talan.

Enligt huvudregeln i 18 kap. 5 § första stycket rättegångsbalken jämförd med samma kapitels 1 § ska part vars talan avvisas ersätta motparten för dennes rättegångskostnad. Det saknas skäl att i detta fall göra avsteg från huvudregeln. Det av föreningen yrkade beloppet är skäligt. K B och S B ska således solidariskt ersätta Brunna vatten

samfällighetsförening ga:1 för rättegångskostnad med 4 200 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från beslutets dag till dess betalning sker.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 428)

Överklagande senast den 24 juni 2015. Prövningstillstånd krävs.

Magnus Hjort

Björn Hedlund